

2016-12-03

Anders Olsson
Telefon 026-17 81 31
anders.olsson@gavle.se

Utvecklingsinitiativ i ytterområden

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat att avsätta 5 miljoner per år under den kommande treårsperioden till utvecklingsinsatser i kommunens ytterområden. Medlen ska kopplas ihop med önskemål från lokala utvecklingsplaner och ett tydligt medborgarperspektiv.

Kommunledningskontoret har fått i uppdrag att initiera arbetet med att skapa en utvecklingsprocess för våra ytterområden. Inledningsvis fokuseras arbetet på tre områden Hedesunda, Forsbacka och Hamrånge/Norrsundet. I processarbetet skall framöver ingå lokal planering och prioritering av insatser, kvalificeringsförfarande för insatser och en strukturerad koordinering av insatser från kommunkoncernen i aktuella områden.

Syfte

De avsatta medlen har som syfte att stimulera utveckling och skapa framtidstro och förtroende i tre av Gävle kommuns ytterområden; Hamrånge, Forsbacka och Hedesunda.

Det är invånarnas idéer och engagemang som ska vara vägledande för hur pengarna används.

Utvecklingsprocessen skall baseras på följande principer:

- **Engagemang.** Resurserna ska användas till att väcka och belöna engagemang.
- **Utifrånperspektiv.** Inflytandet över hur resurserna ska användas ska ligga så nära invånarna i berörda områden som möjligt.
- **Bred uppslutning.** Både etablerade grupper och nya engagerade grupper av människor ska involveras i arbetet.
- **Enkelhet.** Det ska vara enkelt och gå snabbt att ansöka, besluta och realisera insatser. Långa handläggningstider ska så långt som möjligt undvikas.
- **Möjliggöra.** Det skall inte finnas onödiga begränsningar för vad resurserna kan användas till. Resurserna kan användas till t.ex. investeringar, inköp av material, till att skapa mötesplatser och relationsbyggande.

- **Nytänk.** Resurserna ska i första hand användas till att göra något nytt, inte underhålla något befintligt.
- **Planerat.** I varje ytterområde ska en utvecklingsplan tas fram av invånarna tillsammans stöd från kommunen.

Insatser i inledningskedet

För att syftet med medlen ska uppnås över tid krävs en arbetsordning som säkrar engagemang och inflytande från invånarna samt kommunens behov och krav på insyn, kontroll och formell beslutsrätt. Detta kommer dock ta en viss tid att upprätta och under den tiden behövs en plan för den inledande fasen av arbetet, följande aktiviteter kommer att påbörjas direkt.

1. Träffa intressenter i respektive område för att sätta ramarna för uppdraget och initiera arbete med en lokal utvecklingsplan för respektive område. *Datum i Januari (9,10,11,12,17)*
2. Identifiera målgrupper i olika sektorer
 - Föreningsliv
 - Näringsliv
 - Politiska partier
 - "Organiserade"
 - Utvecklingsgrupper
 - Xxx
3. Påbörja rekrytering av en "landsbygdsutvecklare" vars uppgift blir att verka operativt i de tre utvecklingsområdena under programperioden.
4. Genomföra prioriterade insatser så fort som möjligt för att sedan gå över till en mer planlagd verksamhet

Bärande principer för det mer långsiktiga arbetet

1. **Idékraft.** Här involveras alla invånare i det aktuella ytterområdet. Alla informeras om möjligheterna med medlen samt vad som krävs för att kunna ta del av desamma. Alla uppmanas att lämna idéer och att engagera sig i att tillsammans med varandra ta fram en utvecklingsplan för området. Detta steg handlar till stor del om mötesytor fysiska och digitala t.ex. gavle.se eller sociala medier. På så sätt kan alla som vill lämna in idéer när det passar dem bäst.
2. **Utvecklingsplan.** Här involveras de som tillsammans med andra vill vara med och diskutera och prioritera bland de idéer som har kommit in. Ett uppstartsmöte arrangeras av *kommunen/landsbygdsutvecklaren* för att säkra arbetsordning samt

en bred uppslutning från olika grupper, intressen och individer. Efter uppstartsmötet kan den lokala gruppen träffas vid ett antal tillfällen för att i detalj fastställa en utvecklingsplan för vilka idéer de vill prioritera och ansöka om medel /resurser för. Under processen krävs löpande dialog för att pröva och diskutera utvecklingsplanen vilken lämpligen efter fastställande ses över och uppdateras halvårsvis. I samband med fastställande och uppdatering rapporteras planens innehåll och utfall under verksamhetsåret till kommunstyrelsen

3. **Beslut.** Med en väl förankrad utvecklingsplan där de olika insatserna har godkänts och prioriterats sinsemellan bör beslutsfattande om de enskilda insatserna genomföras på delegation. Målet är hålla handläggningstiderna korta i synnerhet för insatser av begränsad ekonomisk omfattning.

Kommunikation

Kommunikation kommer att vara en löpande aktivitet i den här processen. Inledningsvis kommer det att handla om att informera om starten på processen och att bjuda in till inledande träffar i respektive område.

I en fas där arbetet är mer etablerat kommer kommunikationsarbetet i större grad att handla om att stötta de lokala utvecklingsgruppernas kommunikation i olika kanaler. På en övergripande nivå kommer det också att finnas ett löpande kommunikationsbehov.

Gavle.se används löpande för fördjupad information och vad pengarna kan användas, vad som krävs för att kunna ta del av desamma och hur man ansöker om medel.

För de respektive områdena kan resurser nyttjas för att stödja kommunikation inom ramen för utvecklingsinitiativet. Exv Websidor och andra elektroniska kanaler.

Vad kan resurserna användas till?

Vad resurserna/pengarna kan användas till bör inte i onödan begränsas i inledningsskedet men det finns naturligtvis juridiska gränser för vilka typer av insatser som kan komma ifråga. Utgångspunkten skall alltid vara de behov och de önskemål som kommer från invånarna i respektive ytterområde. Spännvidden blir således bred, alltifrån mindre investeringar i byggnader och anläggningar till att stimulera möten, utbyten, föreningsarbete och relationsbyggen.

Det är viktigt att betona att dessa resurser inte är tänkta att ersätta verksamheter, drift och underhåll, eller investeringar som annars skulle skötas eller göras av kommunens förvaltningar och bolag. De är inte heller avsedda att i första hand adderas till andra befintliga samarbeten som sker mellan kommunen och lokala föreningar och aktörer. Pengarna kan användas till att "växla upp" anslag i EU-projekt. Kommunens egna verksamheter i

förvaltningar och bolag kan således inte ansöka om pengarna för ordinarie verksamhet.

Politisk styrgrupp

Satsningen på våra ytterområden är resultatet av en tydlig politisk prioritering. För att säkerställa att de politiska intentionerna vägs in och för att kunna återföra erfarenhet och idéer till den politiska verksamheten kommer en politisk styrgrupp inledningsvis bestående av kommunstyrelseledamöterna Margareta Wedin och Jörgen Edsvik löpande medverka i arbetet samt fatta beslut inom ramen för de budgeterade medlen. Fattade beslut anmäls i till Kommunstyrelsen

Tjänstemännens roll

Kommunledningskontoret har uppdraget att leda arbetet och stötta varje ytterområde med att ta fram lokala utvecklingsplaner. Detta skall främst ske genom arbete av en nyrekryterad landsbygdsutvecklare vars arbetstid i huvudsak förläggs till våra prioriterade ytterområden.

En tjänstemannagrupp föreslås bereda beslut om tilldelning av medel, den bör bestå av representanter för förvaltningar och bolag som har god kännedom om eller som redan är involverade i den lokala utvecklingen i berörda ytterområden. Följande förvaltningar och bolag kan ingå i gruppen:

- Kommunledningskontoret, leder och sammankallar
- *Kultur & fritid*
- *Samhällsbyggnad*
- *Gavlefastigheter*
- *Gavlegårdarna*
- *Näringsliv och arbete, näringslivsenheten*

Förhållande till befintliga grupper och trygghetsråden

Runt om i kommunen pågår redan mängder av olika aktiviteter och satsningar med mer eller mindre stöd och involvering från kommunens sida. I slutet av 90-talet startades lokala utvecklingsgrupper varav vissa finns kvar än idag. Andra orter har andra former av starkt lokalt engagemang. Dessa grupper ska givetvis involveras i arbetet tillsammans med nya engagerade invånare.

En annan satsning på stärkt lokalt engagemang är trygghetsråden som inledde sitt arbete hösten 2014. Det finns idag åtta trygghetsråd i olika stads- och kommundelar. Uppslutning kring råden har varit svag beroende på bristande engagemang från förtroendevalda och invånare, låg kännedom om råden, och "konkurrens" med redan väl fungerande befintliga arbeten i vissa stadsdelar. Engagemanget i ytterområdena har generellt sett varit större än i stadsdelarna. Därför kommer det goda arbete som inlets i trygghetsråden i Hedesunda, Hamråde och Forsbacka att tas tillvara inom ramen för glesbygdsporten och i fortsättningen ersätta dessa.

